

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/360/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613208946
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4613208946.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členov senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., so sídlom Mlynské nivy 44/b, 825 11 Bratislava, IČO: 35 910 739 proti žalovanej: E. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Y. 347/24, zastúpená JUDr. Pavlom Babiakom, advokátom so sídlom ul. Gustáva Švéniho č. 6, 971 01 Prievidza, o zaplatenie 3.879,48 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č.k. 7C/368/2013-175 zo dňa 30. júna 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody spôsobenej žalobcovi tým, že žalovaná v období od 19.09.2011 do 30.07.2012 neoprávnené odoberala plyn.. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovaná má nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. Štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnej výške. Po právnej stránke súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 59 ods. 1 písm. d), § 59 ods. 2,3 zákona č. 656/2004 Z.z., o energetike, § 1 ods. 1, 4 vyhlášky č. 155/ 2005 Z.z. , § 9 ods. 4,5 a 23 ods. 1, § zákona č. 142/2000 Z.z..o metrológii , § 420 ods. 1,2,3, § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zisteným skutkovým stavom.

1.2 V dôvodoch uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 16.08.2013 domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 4.100,03 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne od 17.08.2012 do zaplatenia titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu žalovanou v období od 19.09.2011 do 30.07.2012 podľa § 59 ods. 1 písm. d) zákona o energetike č. 656/2004 Z.z., (účinný od 1.1.2005 do 01.09.2012) pričom výška škody predstavovala sumu 3879,48 eura vypočítanú podľa vyhlášky č. 155/2005 Z.z. a suma 220,55 eura náklady zisťovania neoprávneného odberu.

1.3 O tejto žalobe rozhodol súd prvej inštancie prvý krát rozsudkom č.k. 7C/368/2013-124 dňa 05.06.2014 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.879,48 eura s príslušenstvom (škoda spôsobená neoprávneným odberom plynu) a vo zvyšku čo do sumy 220,55 eura s príslušenstvom(náklady) žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcom výroku a trovách konania (zamietajúci výrok v sume 220,55 eura s prísl. nebol odvolaním napadnutý) podala odvolanie žalovaná a Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 7Co/516/2014-142 zo dňa 30.12.2016 zrušil rozsudok v napadnutej časti a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo svojom zrušujúcom uznesení odvolací súd konštatoval, že v tomto prípade nebolo sporné uzavretie zmluvy o dodávke zemného plynu do rodinného domu žalovanej . Sporným bolo to, či u žalovanej ako zmluvnej odberateľky zemného plynu za obdobie od 19.09.2011 do 03.07.2012 došlo k neoprávnenému odberu plynu, či žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody v dôsledku neoprávneného odberu plynu a v akej výške. Odvolací súd prijal zhodný záver ako súd prvej inštancie, že došlo k neoprávnenému odberu v

zmysle ust. § 59 ods. 1 písm. d/ zák. č. 656/2004 Z.z. o energetike, pretože išlo o odber s meradlom na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V prípade takéhoto odberu zodpovedá vždy - bez ohľadu na zavinenie- odberateľ plynu. Žalobca však má právo na náhradu škody len v prípade preukázania, že mu škoda skutočne vznikla a v akej výške, čo ale musí preukázať. Súd prvej inštancie mal vznik škody preukázaný faktúrou zo dňa 02.08.2012 s konštatovaním, že spôsob výpočtu škody upravuje vyhláška č. 155/2005 Z.z. Odvolací súd tento záver o preukázaní vzniku škody a jej výške nepovažoval za dostatočný a z hľadiska správnosti uplatnenej výšky škody za preskúmateľný, preto v ďalšom konaní sa mal súd prvej inštancie zaoberať tým, či žalobcovi vznikla škoda a v akej výške.

1.4 Súd prvej inštancie po zrušení a vrátené veci odvolacím súdom sa v ďalšom konaní zaoberal dôvodnosťou žaloby už len z hľadiska posúdenia nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu a rozhodol napadnutým rozsudkom č.k. 7C/368/2013-175 zo dňa 30.06.2017 (v poradí druhým) tak, že žalobu o zaplatenie náhrady škody vo výške 3.879,48 eura s príslušenstvom zamietol . V dôvodoch uviedol, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalovaná je odberateľom zemného plynu na odbernom mieste Y.4 s uzatvorenou platnou zmluvou. Dňa 03.07.2012 zamestnanci žalobcu vykonávali u žalovanej náhodnú kontrolu plynomeru a podľa zápisu vyhotoveného pri kontrole plynomeru vzniklo u nich podozrenie na pozmenenie overovacej - zabezpečovacej značky meradla a z toho dôvodu meradlo (plynomer) odmontovali za prítomnosti polície , ktorá zabezpečila preskúmanie plynomeru jeho zaslaním Slovenskej legálnej metrológie, n.o., ktorá dňa 20.07.2012 sa vyjadrila k žiadosti o preskúmanie plynomeru tak, že v rámci svojich kompetencií (§ 19 ods. 5 zák. č. 142/2000 Z.z. v znení zákona č. 431/2004 Z.z.) posudzovala predložené meradlo z hľadiska jeho metrologických vlastností a zistila, že overovacia značka na plynomeri javí znaky porušenia. Nedokážu však s istotou potvrdiť alebo vyvrátiť, či bol alebo nebol vykonaný zásah do mechanizmu číselníka. Preto doporučili preskúmanie meradla Kriminálnym a expertíznym ústavom Policajného zboru. Súd mal z vyjadrenia Slovenskej legálnej metrológie za preukázané poškodenie meradla, čím dochádzalo na uvedenom odbernom mieste k neoprávnenému odberu zemného plynu v zmysle ust. § 59 ods. 1 písm. d/ zák. č. 656/2004 Z.z o energetike. Žalobca uskutočnil výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu u žalovanej na sumu 3.879,48 eur , ktorú vyfakturoval žalovanej faktúrou č. 9000140958 zo dňa 02.08.2012, splatnou dňa 16.08.2012 . S poukazom na závery odvolacieho súdu v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení sa súd prvej inštancie zaoberal tým, či žalobca preukázal vznik škody, pretože, tak ako to už konštatoval odvolací súd, samotné poškodenie zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii (porušenie overovacej značky na počítadle) nepostačuje k zaviazaniu žalovanej na náhradu škody bez preukázania vzniku škody, nakoľko citované ust. § 59 ods. 2 zák. č 656/2004 Z.z. o energetike uvádza, že „ odberateľ , ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla“ . Dôkazné bremeno, že škoda vznikla a v akej výške znáša žalobca.

1.5 Súd prijal záver, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno preukázania vzniku škody. Škoda mohla vzniknúť len zásahom do meradla tak, že by riadne nezaznamenávalo skutočný odber plynu, pričom zo samotnej odpovede Slovenskej legálnej metrológie vyplýva, že nedokážu s istotou potvrdiť alebo vyvrátiť, či bol alebo nebol vykonaný zásah do mechanizmu číselníka. Žalobca mal v prvom rade postupovať podľa § 59 ods. 3 zákona č. 656/2004 Z. z., podľa ktorého je najskôr potrebné vyčísliť škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, a až keď to nie je možné, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu postup ktorý stanovuje vyhláška č. 155/2005 Z. z. Zákonná úprava zodpovednosti za škodu podľa ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka predpokladá pre vznik zodpovednosti za škodu porušenie právnej povinnosti, existenciu škody, príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinené konanie. Z iných predpokladov nemôže vychádzať ani zákon č. 656/2004 Z. z., o energetike, ktorý len v prípade nemožnosti vyčíslenia škody odkazuje na citovanú vyhlášku. Žalobca škodu ihneď vyčíslil v zmysle vyhlášky č. 155/2005 Z. z.. Vzhľadom na to súd konštatoval, že vyčíslenie škody v zmysle uvedenej vyhlášky pôsobí ako sankcia a nie ako náhrada skutočnej škody. V tejto súvislosti nemohla zostať bez povšimnutia súdu tá skutočnosť, že žalovaná je takto sankcionovaná v dôsledku zákonom stanovenej objektívnej zodpovednosti, pričom na druhej strane jej zákon ukladá povinnosť mať plynomer na verejne dostupnom mieste, čím vzniká situácia, keď odberateľ zemného plynu (žalovaná) zodpovedá za plynomer, ktorý musí byť na verejne prístupnom mieste a ku ktorému má prístup ktokoľvek.

1.6 Súd ďalej uviedol, že žalobca tvrdil, že takýmto neoprávneným odberom zemného plynu žalovanou mu vznikla škoda, ktorá bola vypočítaná zákonným postupom podľa § 59 ods. 3 zákona č. 656/2004 Z. z. a v súlade s vyhláškou č. 155/2005 Z. z., a vyúčtovaná vo faktúre č. 9000140958 v sume 3879,48 eura. Súd dal do pozornosti, že žalobca tvrdí, že mu vznikla škoda odkazujúc na ustanovenie § 59 ods. 3

zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike, neberúc do úvahy existenciu ustanovenia § 59 ods. 2 citovaného zákona, ktoré predpokladá, že nie každý neoprávnený odber plynu, za ktorý sa považuje aj odber plynu s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, má za následok vznik škody, keď sa v ňom uvádza: "Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn (teda aj plyn s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie), je povinný prevádzkovateľovi uhradiť skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla.". Súhlasne s názorom žalovanej i súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, že mu škoda vznikla. Povinnosťou žalobcu bolo preukázať, že mu skutočne škoda vznikla. Až po tomto preukázaní by mal nárok na náhradu skutočne vzniknutej škody a len v prípade, ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu (na základe spoľahlivých a objektívnych podkladov), je žalobca oprávnený postupovať podľa § 59 ods. 3 zákona č. 656/2004 Z. z. a vyhlášky č. 155/2005 Z. z.. Súd poukázal aj na to, že kontrola odberného miesta nebola vykonaná v súlade s ustanovením § 51 ods. 4 zákona č. 656/2004 Z. z., pretože kontrola sa uskutočnila bez predošlej dohody medzi žalobcom ako prevádzkovateľom distribučnej siete a žalovanou ako odberateľom, keď zamestnanci žalobcu svojvoľne zisťovali zabezpečenie meradla bez predchádzajúceho upozornenia odberateľa.

1.7 Na základe uvedeného bolo teda povinnosťou žalobcu preukázať, že v dôsledku neoprávneného odberu plynu zo strany žalovanej mu vznikla škoda, pretože nie je možné súhlasiť s tvrdením žalobcu, že škoda mu vznikne automaticky, ak odberateľ odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Žalobca teda v konaní nepreukázal, že by mu v dôsledku porušenia zabezpečenia na meradle žalovanej vznikla škoda a v tomto smere neunesol dôkazné bremeno a preto súd jeho žalobu zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazže žalovanú uhradiť mu sumu 3.879,48 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 3.879,48 eura od 17.8.2012 až do zaplatenia a prizná mu nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V dôvodoch svojho odvolania žalobca uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že súd prvej inštancie žalobu zamietol s odôvodnením, že žalobca v konaní nepreukázal vznik škody, pričom zároveň mohla podľa odôvodnenia odvolaním napádaného rozhodnutia žalobcovi škoda vzniknúť len v tom prípade, ak by meradlo zároveň nezaznamenávalo alebo nesprávne zaznamenávalo odber plynu. Tieto závery a právne posúdenie súdu prvej inštancie však neobstoja. Žalobca je toho názoru, že v konaní jednoznačne preukázal, že žalovaná v rozhodnom období odobrala zemný plyn patriaci žalobcovi, pričom za odobratý zemný plyn žalobcovi nezaplatila, čím došlo k zmenšeniu majetkovej sféry žalobcu. Skutočnosť, že žalovaná v rozhodnom období zemný plyn odoberala, nebola v konaní na súde prvej inštancie sporná. Rovnako nesporná a preukázaná bola aj tá skutočnosť, že žalovaná odoberala plyn meradlom, na ktorom bolo porušené originálne zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (plomba) a že došlo k neoprávnenému odberu plynu. Pokiaľ však k poškodeniu plomby pristúpila aj ďalšia skutočnosť, a to odber plynu prostredníctvom takéhoto meradla, došlo tým k odberu, ktorý zákon o energetike označuje ako neoprávnený a takýmto odberom vznikla žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete, ktorého zemný plyn odberateľ odobral, škoda. Nakoľko žalobca nemá a nemal k dispozícii údaj o presnom, žalovanou odobratom množstve zemného plynu v rozhodnom období, nebolo a nie je možné v danom prípade určiť výšku skutočnej škody a množstvo žalovanou odobratého plynu v rozhodnom období, tak žalobca musel určiť škodu s poukazom na metodiku stanovenú v príslušnom vykonávacom predpise. Spôsob určenia množstva odobratého zemného plynu je technickou otázkou, ktorú posudzovali odborníci z príslušného odvetvia, pričom na základe takéhoto technického posúdenia vydalo Ministerstvo hospodárstva SR vyhlášku, ktorou sa stanovila metodika určovania množstva odobratého plynu v rozhodnom období. Poukázal na to, že problematikou neoprávnených odberov plynu sa v minulosti vo svojej rozhodovacej praxi viackrát zaoberal Najvyšší súd SR. Ako z tejto rozhodovacej praxe vyplýva, pri posudzovaní nárokov uplatňovaných aktívne legitimovaným subjektom „nevyhnutné dôsledne rozlišovať „skutkovú podstatu“ neoprávneného odberu plynu tak, ako ju definujú príslušné ustanovenia zákona o energetike a od nich odvíjajúcu sa povahu zodpovednosti za škodu. V prípade odberu plynu definovaného v ust. § 59 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, je daná objektívna zodpovednosť odberateľa za takýto odber a ním spôsobenú škodu, kedy odberateľ zodpovedá za to, že predmetným meradlom plyn odoberal a to bez ohľadu na skutočnosť, či samotné poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii spôsobil sám odberateľ, ním poverená osoba, alebo aj iný subjekt bez vedomia odberateľa. Pri tomto type neoprávneného odberu plynu je potrebné preukázať, že bolo porušené zabezpečenie

proti neoprávnenej manipulácii s meradlom, a že dochádzalo k odberu plynu takýmto meradlom. Podľa právneho posúdenia súdu prvej inštancie by sa za neoprávnený odber, pri ktorom by žalobcovi mohla vzniknúť škoda, považoval iba taký odber, pri ktorom by bolo konštatované porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, pričom zároveň meradlo v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nesmie zaznamenávať skutočný odber plynu. Takéto právne posúdenie však v zmysle vyššie uvedenej argumentácie nie je správne. Napadnuté rozhodnutie tak navodilo stav, pri ktorom žalovaná v rozhodnom období odobrala zemný plyn žalobcu, odobrala ho spôsobom kvalifikovaným podľa zákona o energetike ako neoprávnený a za odobratý zemný plyn žalobcovi nemusí zaplatiť. Z uvedených dôvodov žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len "CSP") viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne a preto ho podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

5. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že rozsudok súdu prvej inštancie je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí, vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad.

6. Súd prvej inštancie rešpektoval názor odvolacieho súdu v jeho zrušujúcom uznesení o tom, že zo strany žalovanej došlo k neoprávnenému odberu plynu v zmysle ust. § 59 ods. 1 písm. d) zák. č. 656/2004 Z.z. o energetike, pretože bolo v konaní preukázané, že išlo o odber s meradlom na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Odvolací súd dáva za pravdu odvolateľovi a konštatoval to aj súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, že v prípade odberu plynu definovaného v ustanovení § 59 ods. 1 písm. d) zákona o energetike (čo je aj táto vec) je daná objektívna zodpovednosť odberateľa za takýto odber a ním spôsobenú škodu, kedy odberateľ zodpovedá za to, že predmetným meradlom plyn odoberal, a to bez ohľadu na skutočnosť, či samotné poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii spôsobil sám odberateľ, ním poverená osoba, lebo aj iný subjekt bez vedomia odberateľa. V takom prípade odoberateľ plynu zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti manipulácii, pričom porušenie mohol spôsobiť ktokoľvek. Takýto záver vyslovil Najvyšší súd SR vo viacerých rozhodnutiach (uznesenie z 27. 10.2009 sp. zn. 1Cdo/107/2008, rozsudok z 29. 11. 2011 sp.zn. 4Cdo/102/2010, uznesenie z 28. 10. 2009, sp. zn. 4Cdo/30/2009, uznesenie z 22.3.2018 sp.zn. 3Obdo/51/2017) a uvedené vyplýva aj z rozhodovacej činnosti súdov. Žiadne z ustanovení Zákona o energetike ale nezbavuje žalobcu povinnosti preukázať, že mu vznikla škoda v dôsledku neoprávneného odberu, keď uvedené zákonné ustanovenie predpokladá, že nie každý neoprávnený odber plynu má za následok aj vznik škody a nadväzujúci ods. 3 § 59 odkazuje na všeobecne záväzný právny predpis vydaný ministerstvom iba pre prípad nemožnosti vyčíslenia skutočne vzniknutej (teda preukázanej) škody, nie pre prípad nemožnosti zistenia, či škoda v skutočnosti (vôbec) vznikla.

7. Žalovaný odvolaním napáda skutkové zistenia súdu prvej inštancie o nepreukázaní škody a jej výšky, ktorá mu vznikla neoprávneným odberom plynu žalovanou v období od 19.9.2011 do 03.07.2012.

8. V zmysle ust. § 59 ods. 2 tohto zákona odberateľ, ktorý neoprávnené odoberal plyn, je povinný nahradiť škodu, ktorá vznikla. Podľa § 59 ods, 3 tohto zákona spôsob výpočtu škody neoprávneným odberom plynu ustanoví všeobecne záväzný predpis, ktorý vydá ministerstvo. V zmysle § 1 ods. 3 vyhlášky 155/2005 Z.z. ktorá je týmto „všeobecne záväzným právnym predpisom,“ platí, že ak nemožno presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu účtuje sa odo dňa posledného odpočtu meradla do dňa zistenia neoprávneného odberu.

9. Škoda v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa § 59 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, vzniká žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete, ku ktorej je pripojené odberné plynové zariadenie odberateľa a spočíva v zmenšení majetkovej sféry žalobcu o hodnotu žalovaným odobratého množstva zemného plynu patriaceho žalobcovi z ním prevádzkovanvej siete a o hodnotu nákladov, ktoré žalobca ako prevádzkovateľ

distribučnej siete musel v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by žalobcovi, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo, nevznikli.

10. Odvolací súd uzavrel, že v prípade žaloby o náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu je povinnosťou súdov dôsledne vychádzať z toho, podľa akej skutkovej podstaty uvedenej v ustanovení § 59 ods. 1 zákona o energetike si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody. V rozhodovanej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 59 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike. Vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu odvolací súd konštatuje, že podľa uvedeného zákonného ustanovenia je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, bez ohľadu na zavinenie samotného odberateľa plynu. Zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu je objektívna a je daná vtedy, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii, t.j. dopustil sa neoprávneného odberu plynu definovaného v ust. § 59 ods. 1 písm. d/ zák. č. 656/2004 Z.z. o energetike. Druhým predpokladom zodpovednosti za škodu (vznikom škody), ktorý pristupuje k neoprávnenému odberu plynu ako k protiprávnemu úkonu, je skutočnosť, že v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu definovaným zákonom o energetike a vznikom škody. Ak sú v súdnom konaní preukázané všetky znaky zodpovednosti za škodu, t.j. existencia protiprávného úkonu (neoprávnený odber), škoda a príčinná súvislosť medzi existenciou protiprávného úkonu a škodou, nie je žiaden dôvod pre neuloženie povinnosti škodu nahradiť. Tento záver vyplýva aj z uznesenia NS SR sp.zn.4Cdo/30/2009 zo dňa 28.01.2009).

11. Odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na zistený skutkový stav súdom prvej inštancie, bolo v konaní preukázané len to, že žalovaná odoberala plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (dopustila sa neoprávneného odberu podľa § 59 ods. 1 písm. d/ zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike), spornou však bola „ doba trvania neoprávneného odberu (rozhodné obdobie) a vznik škody.

12. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca vo vyúčtovacej faktúre vyhotovenej 02.08.2012 uviedol, že za obdobie od 19.09.2011 do 03.07.2012 si účtuje škodu za neoprávnený odber zemného plynu vo výške 3.879,46 eura. K tejto faktúre pripojil „ Výpočet škody „, z ktorej je zrejmé že použil postup podľa vyhlášky. Žalobca tvrdil, že žalovaná neoprávnene odoberala plyn v období od 19.09.2011 do 03.07.2012. V zmysle zák. č. 656/2004 Z.z. o energetike za „ dobu neoprávneného odberu “ možno považovať dobu zistenú od posledného odpočtu plynu do dňa zistenia neoprávneného odberu. V prejednávanej veci však posledný riadny odpočet bol robený v januári 2012 kedy nebol zistený žiadny zásah do meradla. Žalobca si uplatňuje škodu za neoprávnený odber už od 19.09.2011, čo nijako nezdôvodnil a čo sa nezhoduje so začiatkom doby neoprávneného odberu podľa zákona o energetike. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobca si uplatňuje škodu aj za obdobie pred posledným riadnym odpočtom, čo nemožno považovať za dobu neoprávneného odberu v zmysle zák. č. 656/2004 Z.z. Žalobca nijako v konaní nepreukázal dobu trvania neoprávneného odberu žalovanou od 19.09.2011 ani to, prečo „nemohol vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov „ ale musel postupovať podľa vyhlášky (§ 59 ods. 3 zákona o energetike). Samotné poškodenie zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii nepostačuje k zaviazaniu žalovanej na náhradu škody bez preukázania vzniku škody. Zo samotného § 59 ods. 2 zákona vyplýva, že táto povinnosť odberateľovi vzniká, ak škoda vznikla. Žalobca neunesol dôkazné bremeno že mu škoda vznikla v období od 19.09.2011 do 03.07.2012, pretože ešte v januári 2012 bol robený na danom meradle riadny odpočet a nebol zistený žiadny zásah do meradla. Preto v období do januára 2012 nemohlo ísť o neoprávnený odber plynu.

13. Odvolací súd dodáva, že žalobca nepostupoval v súlade s vtedy platnou legislatívou, pretože dňa 03.07.2012 vykonal náhodnú kontrolu odberného miesta čo je v rozpore s ust. § 51 ods. 4 zákona č. 565/2004 Z.z., keď kontrolu uskutočnil bez predošlej dohody medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovanou ako odberateľkou. V obci Prašice sa v tomto období vykonávali náhodné kontroly na viacerých odberných miestach z dôvodu podozrenia na porušenie meradiel v súvislosti s organizovanou skupinou a žalobca viedol voči týmto odberateľom súdne spory o náhradu škody, v ktorých nebol úspešný (napr. rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/431/2014).

14. Žalobca zdôvodňoval svoj postup pri určení škody podľa vyhlášky tým, že „ nemá a nemal k dispozícii údaj o presnom žalovanou odobratom množstve zemného plynu v rozhodnom období a preto musel určiť škodu s poukazom na metodiku stanovenú v príslušnom vykonávacom predpise. Nemožnosť zistenia skutočnej škody na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov v zmysle ust. § 59 ods. 3 zákona o energetike odôvodňoval tým, že v zmysle ust. § 15 ods. 6 písm. d) zák.

č. 142/2000 Z.z. o metrológii porušením overovacej značky na meradle žalovanej zanikla platnosť úradného overenia tohto meradla a preto ho nebolo možné použiť na zistenie množstva odobratého plynu. Stav spotreby indikovaný na poškodenom meradle nie je možné brať do úvahy a skutočnú škodu nie je možné zistiť, preto bolo potrebné škodu určiť spôsobom podľa vyhlášky č. 155/2205 Z.z.

15. Tvrdenie žalobcu, že údaj o spotrebovanom množstve plynu v " rozhodnom období" na meradle nainštalovanom na odbornom mieste žalovanej nemohol použiť na objektívne a spoľahlivé zistenie škody spôsobenej neoprávneným odberom a musel výšku škody vypočítať podľa vyhl. č. 155/2005 Z.z. , nebolo podľa názoru odvolacieho súdu v konaní preukázané. Žalobca doložil k žalobe ako dôkaz vyjadrenie Slovenskej legálnej metrológie, n.o., ktorá dňa 20.07.2012 sa vyjadrila k žiadosti o preskúmanie plynomeru tak, že v rámci svojich kompetencií (§ 19 ods. 5 zák. č. 142/2000 Z.z. v znení zákona č. 431/2004 Z.z.) posudzovala predložené meradlo z hľadiska jeho metrologických vlastností a zistila, že overovacia značka na plynometry javí znaky porušenia, ale nedokáže s istotou potvrdiť alebo vyvrátiť, či bol alebo nebol vykonaný zásah do mechanizmu číselníka. Preto doporučili skontaktovať sa s odborníkmi Kriminálneho a expertízneho ústavu PZ a posúdiť túto vec na požadovanej odbornej úrovni. Následne v rámci preverovania trestného oznámenia vo veci poškodenia plynomeru na odbornom mieste žalovanej Okresným riaditeľstvom PZ v Topoľčanoch pod č. ČVS ORP-452/TO2012 bol vyhotovený znalecký posudok Kriminalistickým a expertíznym ústavom PZ v Bratislave ktorý zistil, že na predloženej zaistenom plynometry bola z počítadla plynomeru neoprávnené odmontovaná plastová overovacia značka , čo umožňovalo prípadnú následnú demontáž počítadla a prípadné aj ľahké prestavenie číselníka počítadla. Teleso plynomeru nebolo rozmontované a do jeho vnútorného meracieho mechanizmu nebol robený žiadny neoprávnený zásah. Zo samotného znaleckého posudku je možné zistiť iba to, že existuje predpoklad odstránenia zabezpečenia na meradle, no nie je možné jednoznačným spôsobom vyvodiť záver, že v dôsledku porušenia zabezpečenia na meradle došlo na strane žalobcu k vzniku škody, a to či už neoprávnenou manipuláciou so samotným meradlom alebo iným spôsobom. Tvrdenie žalobcu, že neoprávneným odberom plynu zo strany žalovanej mu bola spôsobená škoda nebolo žiadnym spôsobom bezpečne preukázané.

16. Súd hodnotiac tento dôkaz v súlade s ostatnými vykonanými dôkazmi dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o vzniku škody a jej výške. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie stotožnil , pretože nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že došlo k zániku platnosti úradného overenia meradla, čo spôsobilo nemožnosť objektívneho vyčíslenia skutočne vzniknutej škody a preto musel žalobca použiť spôsob výpočtu škody podľa vyhlášky (§ 59 ods. 3 zák. č. 565/2004). Odvolací súd zastal názor, že len tvrdenie žalobcu, že nemá k dispozícii údaj o presne odobratom množstve plynu žalovanou v rozhodnom období (ktorého začiatok nebol v konaní preukázaný), nepostačuje na konštatovanie, že žalobcovi škoda vznikla a v akom rozsahu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, preto nie sú dané namietané odvolacie dôvody a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, u ktorej by bol dôvod na to, aby jej odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 a § 262 ods. 1 CSP priznal v celom rozsahu nárok na náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške tohto nároku by podľa § 252 ods. 2 CSP rozhodol súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Podľa obsahu spisu jej však v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že jej nárok na náhradu odvolacích trov nepriznáva.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).